

Skriv gode alternative tekster til billeder og illustrationer

Denne vejledning henvender sig til alle medarbejdere i VIA, der uploader billeder til VIAs websteder og digitale løsninger eller bruger billeder i dokumenter såsom præsentationer til undervisning, dagsordener/referater med bilag, osv., der indeholder billeder.

Et billede siger mere end tusind ord... hvis du altså kan se det. Personer uden eller med nedsat syn går ofte glip af vigtige oplysninger, fordi centrale pointer vises i en illustration eller infografik uden yderligere beskrivelser. Derfor er det vigtigt, at der altid er en tekstlig beskrivelse til billeder og illustrationer.

Udformningen af den alternative tekst

Generelt, skal du, når du skriver alternative tekster sørge for, at en blind eller svagtseende får samme information ud fra den alternative tekst, som en seende vil få af at se billedet eller illustrationen. I det ligger også, at den alternative tekst ikke skal beskrive noget, som en seende ikke vil kunne se ud fra billedet.

Udformningen af den alternative tekst afhænger af billede-/illustrationstypen. Når du bruger illustrationer, skal du derfor spørge dig selv: "Ville brugeren miste noget, hvis jeg fjernede billedet?". Det kunne være tab af mening, sammenhæng eller egentlig information. Hvis svaret er ja, skal du lave en alternativ tekst, men hvis svaret er nej, er billedet udelukkende dekorativt.

Dekorative illustrationer

Illustrationer, der er dekorative, skal ikke have alternative tekster. Dekorative billeder og grafik kan fx være en baggrund, som blot skal understøtte det visuelle udtryk.

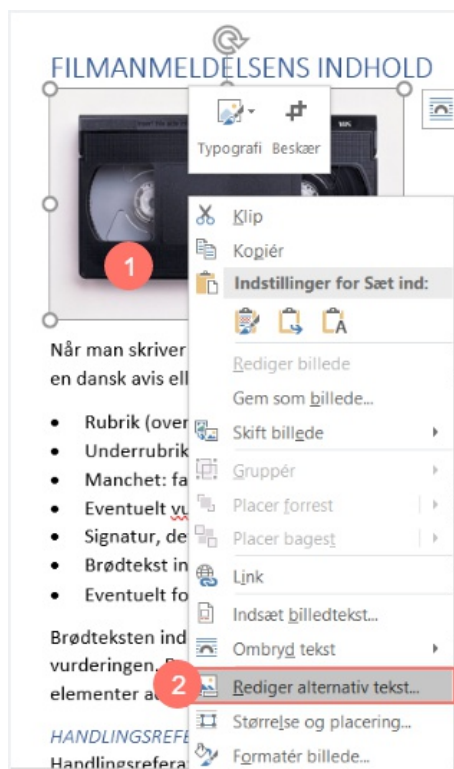
Det er forskelligt hvordan dekorative illustrationer skal håndteres i forskellige programmer og systemer. Fold elementerne nedenfor ud for at læse, hvordan du markerer illustrationer som dekorative i Word og PowerPoint eller på web.

I Word og PowerPoint

I Word og PowerPoint skal du markere et billede som værende dekorativt. Årsagen er, at en skærmlæser, der støder på fx et billede uden alternativ tekst, vil læse filnavnet på billedet op for brugeren, hvilket ofte ikke tilfører nogen synderlig værdi.

For at markere et billede som dekorativt skal du:

1. Højreklik på illustrationen
2. Vælg "rediger alternativ tekst"

3. Sæt flueben i "Markér som dekorativt"
4. Luk vinduet

På web

I nogle CMS systemer, altså hjemmesider mv. skal den dekorative illustration markeres med en tom alt-attribut i selve koden: `alt=""`. Det sikrer, at den assisterende teknologi (fx skærmlæseren) ignorerer illustrationen. I de fleste CMS systemer skal man angive den alternative tekst som følgende.

Eksempler på gode alternative tekster

Formålet med billedet/illustrationen afgør formuleringen af den alternative tekst. Derfor gennemgås kategorier af billeder nedenunder de generelle do's og dont's. Du finder eksempler på gode alternative tekster under gennemgangen af de forskellige kategorier af billeder.

Do:

- Opsummer formålet med billedet i den konkrete sammenhæng og ikke, hvad billedet forestiller. Det er den grundlæggende ide med billedet, der er vigtigt at beskrive.
- Skriv så kort og præcis som muligt. En alternativ tekst bør ikke være længere end 255 anslag, hvilket svarer til 2-3 linjer i et Word-dokument.
- Afslut din alternative tekst med punktum. Det gør, at en skærmlæser holder en længere pause, inden den fortsætter oplæsningen, hvilket giver en bedre oplevelse.

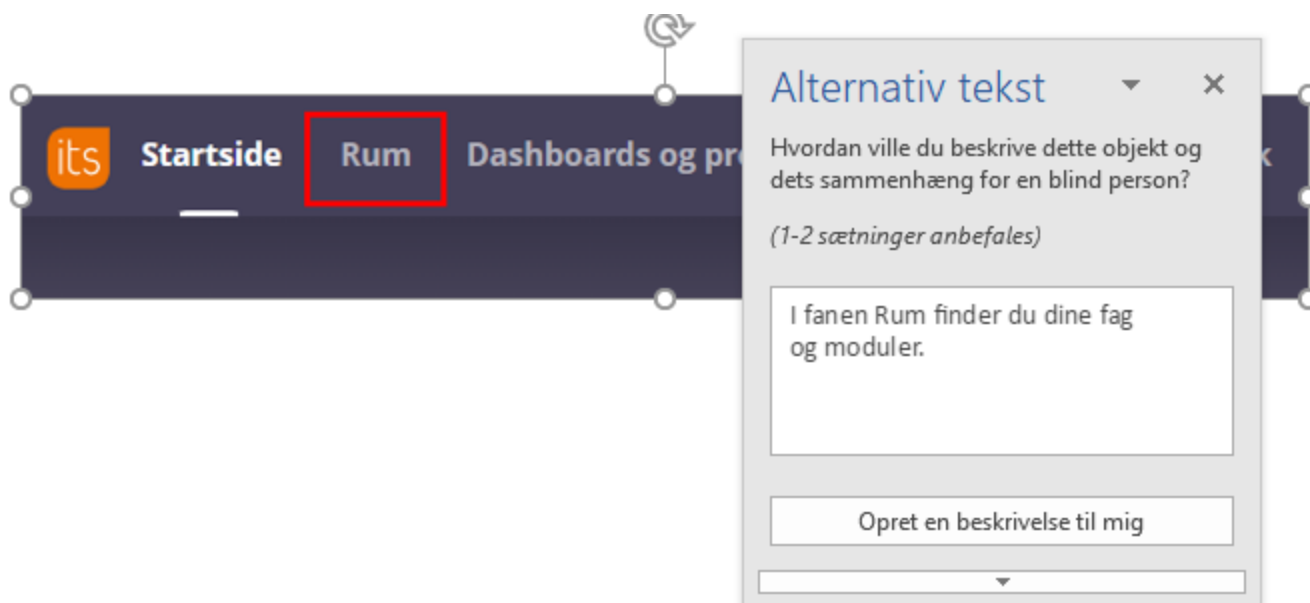
Don't:

- Indled aldrig med "Grafik af", "Billede af" eller lignende, da en skærmlæser altid vil fortælle brugeren, at det er en illustration.
- Brug ikke den samme alternative tekst til flere billeder eller figurer. Hvis en gruppe af billeder skal have en fælles alternativ tekst, skal du gruppere illustrationerne, så de fremstår som ét element for skærmlæseren, og så give dem en alternativ tekst.
- Den alternative tekst skal IKKE kompensere for, at brugeren ikke kan se, ved at formidle alle de detaljer i illustrationen, som den seende kan opfatte, hvis det ikke er vigtigt for konteksten.
- Skriv ikke en alternativ tekst, hvis billedet beskrives i teksten i dit dokument eller på din webside, eks. i form af en billedtekst.

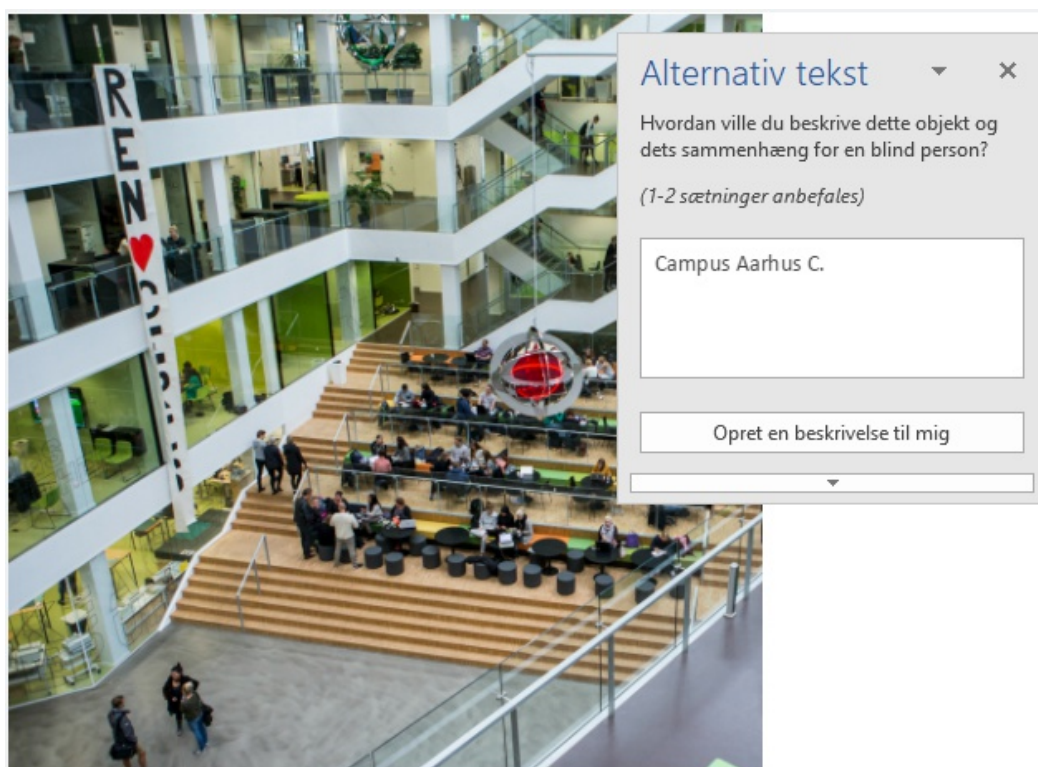
Informative billeder og illustrationer

Billeder og illustrationer er informative, når brugeren ville miste noget, hvis du fjernede billedet. Informative billeder og illustrationer kan eks. understøtte instruktioner og guidelines, hvor man på billedet kan se, hvordan man foretager den handling, som bliver forklaret i teksten. Informative billeder og illustrationer kan også understøtte teksten. Dette er ofte tilfældet i præsentationer, hvor billeder bruges til at formidle information frem for at have teksttunge slides.

Hvis et billede skal formidle instruktioner i forbindelse med anvendelse af Itslearning, vil en god alternativ tekst til billedet nedenfor være: "I fanen *Rum* finder du dine fag og moduler".

Et andet eksempel kan være nedenstående billede, hvor en passende alternativ tekst vil være: "Campus Aarhus C."

Funktionelle billeder og illustrationer

Et billede eller illustration er funktionel, hvis det er et link eller en knap. Det kan eks. være et logo i toppen af en webside, der linker til forsiden eller være et ikon såsom en lup ved siden af et søgefelt, der signalerer, at et klik aktiverer en søgefunktion.

En alternativ tekst til et funktionelt billede eller illustration skal fortælle brugeren om de handlinger, der gemmer sig bag ikonet/billedet. Derfor er en alternativ tekst som "Foretag en søgning på siden" eller "Søg", er at foretrække frem for "Søgeikon". [Læs om billeder som links her](#).

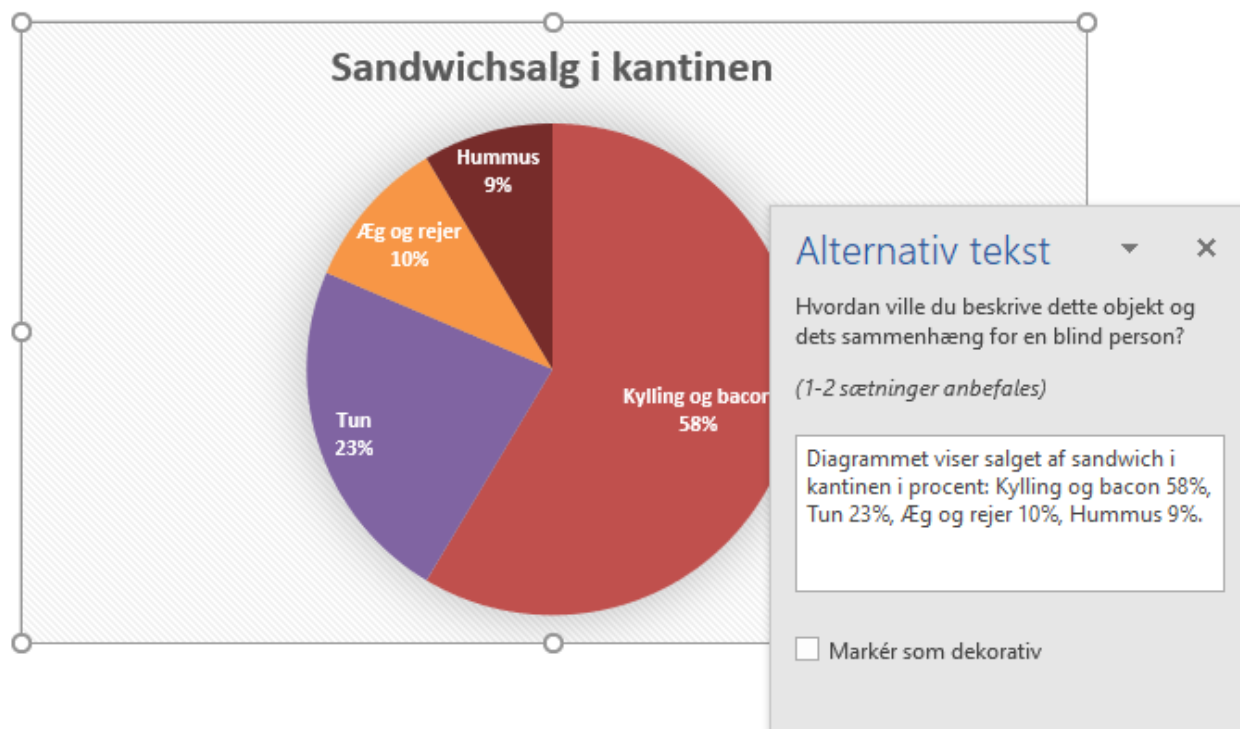
Komplekse billeder og grafer

Komplekse billeder består ofte af en kombination af farver, former, tal, illustrationer, og de rummer store mængder information, som er formidlet visuelt. Grafer, diagrammer og infografikker er eksempler på komplekse illustrationer. Et andet eksempel kan være billeder af menneskets anatomi, hvor muskler, sener, led mm. er udpegede og navngivet. Her er et billede mere værd end tusind ord, men for at alle brugere kan få noget ud af billedet, skal billedet have en alternativ tekst, der beskriver formålet med billedet så godt som muligt.

Grafer og diagrammer

Når du arbejder med illustrationer, der giver detaljerede oplysninger, fx et diagram, kan du bruge alternativ tekst til at formidle de centrale oplysninger.

Fx kan en alternativ tekst til cirkeldiagrammet nedenfor være: Diagrammet viser salget af sandwich i kantinen i procent: Kylling og bacon 58%, Tun 23%, Æg og rejer 10%, Hummus 9%.

Billeder af tekst

Billeder og illustrationer, der indeholder tekst, bør du generelt afholde dig fra af to årsager.

1. Dels fordi skærm læsere ikke kan læse og afkode eks. et billede med tekst, på samme måde som normaltseende kan
2. dels fordi, når billeder skaleres til forskellige mobile enheder, kan teksten blive ulæselig og pixeleret.

Derfor er ren tekst at foretrække. Hvis det ikke kan undgås at benytte billeder af tekst, skal der laves en alternativ tekst til billedet.

Det er en god idé at teksten på billedet angives i den alternative tekst, hvis teksten på billedet har betydning for forståelsen. I de situationer, hvor teksten på billedet ikke er relevant for forståelsen skal teksten ikke gengives. Fx vil det ikke give mening at gengive selve navnet/nummeret på et grupperum, hvis du har et billede af et grupperum, medmindre det er vigtigt for konteksten, at brugeren får denne information.

